

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
DOS-2022-0007433
PZH-2023-843041386

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:
Boardletter 2023

Geachte Statenleden,

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2023 heeft Deloitte in de maanden september/oktober 2023 het eerste deel van de zogeheten interim-controle uitgevoerd. Deze controle is vooral gericht op de analyse en evaluatie van de interne beheersing van de organisatie en de daarin aanwezige maatregelen van interne controle. Tijdens het tweede deel van deze interim-controle zullen de werkzaamheden van Deloitte zich hoofdzakelijk richten op het inhoudelijk controleren van deze processen. Hierbij zal Deloitte zoveel als mogelijk gebruik maken van de verbijzonderde interne controles die al door de organisatie zelf zijn uitgevoerd. Dit tweede deel van de interim-controle staat gepland voor begin 2024.

Naast de genoemde interne beheersing van de organisatie zijn er, in navolging van vorig jaar, aanvullende ambities en uitdagingen, zowel voor ons als provincie Zuid-Holland als voor onze accountant. De invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording, maar ook het opgavegericht werken vragen dit jaar de nodige inzet. Daarnaast vragen het verder ontwikkelen en uitvoeren van de 'routekaart voor de IT-omgeving', om aan de hand daarvan in de komende jaren de kwaliteit van de geautomatiseerde omgeving verder te verbeteren, de komende maanden volop de aandacht.

De resultaten van genoemde eerste interim-controle zijn weergegeven in de managementletter 2023 die door de accountant is opgesteld. De managementletter is hoofdzakelijk gericht op de ambtelijke organisatie en is door de accountant zowel met het Directieteam als met ons, als Gedeputeerde Staten, besproken. Alle bevindingen/aanbevelingen met een bestuurlijk karakter zijn samengevat in een zogeheten boardletter. Deze boardletter wordt door de accountant ter bespreking aangeboden aan de Commissie Onderzoek van de Rekening (COR). Bespreking hiervan, in aanwezigheid van de accountant, is geagendeerd voor de vergadering van 29 november 2023.

In onze vergadering van 14 november 2023 hebben wij de boardletter 2023, in aanwezigheid van de accountant, besproken. Door middel van deze brief willen wij u informeren hoe wij als Gedeputeerde Staten willen omgaan met de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen uit de boardletter 2023.

Belangrijkste bevindingen en/of aanbevelingen

De belangrijkste bevindingen en/of aanbevelingen die Deloitte heeft opgenomen in zijn boardletter 2023 betreffen:

1. Beeld interne beheersing
2. Opgavegericht werken
3. Follow up aanbevelingen voorgaand jaar
4. Bevindingen IT-audit
5. Aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2023
 - 5.1. Rechtmatigheidsverantwoording
 - 5.2. ESG Quickscan

Hieronder volgt, per onderdeel, een inhoudelijke reactie op deze bevindingen.

1. Beeld interne beheersing

Wij zijn blij met de constatering van de accountant dat de interne beheersing van de provincie op orde is.

2. Opgavegericht werken

We kunnen instemmen met de bevindingen en aanbevelingen van de accountant. De belangrijkste boodschap van Deloitte is dat de informatiesystemen van de organisatie nog niet zijn aangepast aan het opgavegericht werken. Wij herkennen deze boodschap van de accountant en onderkennen het feit dat als gevolg hiervan noodzakelijke sturingsinformatie niet in alle gevallen op een efficiënte manier ontsloten kan worden. Doelstelling is dat genoemde sturingsinformatie tijdig en efficiënt beschikbaar komt om, mede op basis van deze informatie, op een verantwoorde en efficiënte wijze verder uitvoering te geven aan het opgavegericht werken. Impactanalyses maken deel uit van deze deelopdrachten. Op basis van deze impactanalyses worden de noodzakelijke aanpassingen verricht in systemen, achterliggende rapportages en registraties e.d. Een belangrijke doelstelling hierbij is om ook in 2024 rechtmatig te kunnen blijven werken.

Naast deze deelopdrachten hebben ook andere opdrachten, die op dit moment uitgevoerd worden binnen de organisatie, impact op genoemde aanpassingen. Deze opdrachten betreffen: (a) Verwerken coalitieakkoord/Begroting, (b) Informatietransitie en (c) het onderzoek naar de financiële bedrijfsvoeringssystemen (door KPMG). De uitkomsten van deze opdrachten worden op elkaar afgestemd.

Uitgangspunt is dat per 1 september 2024, wanneer, conform de gewijzigde organisatieregeling, de overgangstermijn afloopt, de processen en systemen voor zover noodzakelijk, zijn aangepast om rechtmatig te kunnen blijven handelen. In 2024 zal de doorwerking van de nieuwe begrotingsstructuur en de impact van voornoemde trajecten ook zichtbaar worden en zullen de processen en systemen worden doorontwikkeld.

3. Follow-up aanbevelingen voorgaand jaar

Van de aanbevelingen die Deloitte in de afgelopen jaren heeft gedaan zijn er nog vier onderhanden. De aanbeveling met betrekking tot het inhoudelijk toetsen van het projectmanagement betreft een actie van de accountant zelf. De opvolging van de overige drie aanbevelingen is gestart en de verwachting is dat deze in de loop van 2024 kunnen worden afgerond.

4. IT-omgeving

Wij herkennen ons in het beeld van de accountant en voelen ons gesteund in de groei die wordt gerealiseerd in de beheersing van de IT-omgeving. Voor de provincie staat de implementatie van de ISO27001 en BIO hierin voorop. In de verbetering van de informatieveiligheid ziet de provincie ook een verbinding met naleving van de Europese NIS2-richtlijn, de AVG (privacy) en de uitvoering van de informatietransitie (w.o. archivering). Het Information Security Monitoring System (ISMS) is in 2023 ontwikkeld en opgestart waarbij een relevant informatieveiligheidsbeleid opgesteld is. Daarnaast is gestart met de voorbereiding op een aanbesteding voor het verbeteren van de (netwerk)monitoring en response. Het zwaartepunt voor het vervolg van de implementatie van de ISO 27001 en de BIO zal, naast het instandhouden en door-ontwikkelen van het ISMS, verschuiven naar implementatie en bewustwording.

De resultaten van de interne evaluatie naar het toepassen van de ISO27001 normen die in oktober heeft plaatsgevonden en de audit die die in november 2023 hierop wordt uitgevoerd vanuit het IPO worden gebruikt om verdere verbeteringen door te voeren. Voor de uitvoering van een (meer technische) cybersecurity assessment vindt in november 2023 het eerste overleg met de leverancier plaats waarbij de verwachting is dat dit onderzoek nog dit jaar zal worden afgerond.

5. Aandachtspunten controle jaarrekening 2023

5.1. Rechtmatigheidsverantwoording

Wij zijn blij met de constatering van de accountant dat de organisatie de juiste stappen heeft gezet voor wat betreft de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording en zich goed heeft voorbereid op deze (nieuwe) taak. Deloitte vraagt specifiek aandacht voor een tweetal specifieke onderwerpen. Ten eerste wijst de accountant op het feit dat Provinciale Staten formeel nog een aantal afspraken met Gedeputeerde Staten moeten vaststellen die van belang zijn voor, met name, de rapportage van de uitkomsten van de door Gedeputeerde Staten uitgevoerde rechtmatigheidscontrole. In de tweede plaats wordt aandacht gevraagd voor het feit dat de rechtmatigheidsverantwoording niet alleen een onderwerp is dat van belang is voor team AO/IC, maar juist voor de hele organisatie.

Voor wat betreft het eerste aandachtspunt is het streven om de desbetreffende afspraken tussen ons, als Gedeputeerde Staten, en Provinciale Staten voor het einde van 2023 door Provinciale Staten te laten formaliseren. Deze afspraken hebben betrekking op de rapporteringstolerantie, de concrete invulling van de paragraaf Bedrijfsvoering in relatie tot de rechtmatigheidsverantwoordingen en de wijze waarop gerapporteerd moet worden met betrekking tot begrotingsonrechtmatigheid. Daarnaast wordt de huidige controleverordening waar nodig aangepast.

Inzake het tweede aandachtspunt ligt de prioriteit nu op de uitvoering van de rechtmatigheidscontrole 2023 en de samenstelling van de bijbehorende rechtmatigheidsverantwoording. De verwachting is dat de uitvoering hiervan zal leiden tot een aantal verbeter-/aandachtspunten voor het verslagjaar 2024. Het streven is om, na de opvolging van deze punten uit 2023 meer aandacht te kunnen geven aan bewustwording én betrokkenheid van de rest van de organisatie bij de uitvoering van de rechtmatigheidscontroles en de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording.

5.2 ESG QuickScan

In de managementletter wijst de accountant op de maatschappelijke ontwikkeling dat steeds meer (overheids)organisaties zich in de komende jaren willen/moeten verantwoorden over het behalen van gestelde duurzaamheidsambities. Deloitte heeft een quickscan gemaakt waarmee vastgesteld kan worden waar een organisatie staat ten opzichte van andere organisaties daar waar het gaat over de duurzaamheidsambities. In de komende periode gaan wij het gesprek met de accountant aan over genoemde ontwikkeling en wat deze ontwikkeling concreet betekent voor ons als provincie. Daarbij zal ook een afweging worden gemaakt over de inzet van de door Deloitte aangeboden ESG quickscan.

Vervolgprocedure

Bespreking door de COR van de boardletter 2023 en de inhoudelijke reactie daarop van Gedeputeerde Staten vindt plaats in het bijzijn van de accountant en is geagendeerd voor de vergadering van de COR van woensdag 29 november 2023. De acties naar aanleiding van de aanbevelingen van de accountant zullen binnen de ambtelijke organisatie worden uitgezet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlagen

1. Managementletter 2023